

KURZ HOROLEZECTVÍ - část 8.

HO Baník Karviná, o.s.

LEZENÍ

A POHYB

V CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍCH

NA PÍSKOVČÍCH

ZNAČKY

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	PRAVIDLA A PRÁVNÍ NORMY	3
2.1	Výňatek z Pravidel lezení ve skalních oblastech České republiky (článek 2, ochrana přírody)	3
2.2	Výňatek z Pravidel lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách (článek 2, ochrana přírody)	4
2.3	Zákon o ochraně přírody a krajiny č. 114/92 (kategorie chr. území, omezení)	4
2.4	Zákon o lesích č. 289/95 (omezení)	5
2.5	Jiná ustanovení	5
2.6	Orgány ochrany přírody	5
3.	AKTIVITA ČHS	5
4.	ZNAČKY	6

Revize : 0

Datum : 06 / 2008

KEBRT Miloslav

1. ÚVOD

Pro mnohé lidi je horolezectví přitažlivé nejen pro svůj specifický sportovní charakter, ale také proto, že je to činnost prováděná v přírodním prostředí. Veškeré lezecké aktivity v přírodě je ovšem třeba vykonávat a rozvíjet tak, aby se pro ni nestaly nežádoucí zátěží a aby jejich zájmy byly vyváženy se zájmy její ochrany.

Obecně to v podstatě znamená dodržování základních pravidel slušného chování v přírodě (**odnášení odpadků** do kontejnerů a popelnic, **nezdůrazňování přítomnosti silným hlasem**, nahrazování lezeckých povelů pokud možno posunky a smluvenými signály) a dodržování pokynů návštěvních řádů chráněných území, v nichž se mnohé lezecké lokality České republiky v současné době nachází (**táboření** pouze na vyhrazených místech, **rozdělávání ohňů** pouze na vyhrazených místech mimo les, **dodržování zákazu vjezdu** motorových vozidel).

Horolezení v chráněných územích a na lesních pozemcích znamená také dodržování příslušných právních norem jako je Zákon o ochraně přírody a krajiny č.114/92 a Zákon o lesích č. 289/95.

Na ochranu přírody pamatují i **Pravidla lezení ve skalních oblastech České republiky** a **Pravidla lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách**. V článku 2 Pravidel jsou uvedeny povinnosti lezců a také zákazy.

2. PRAVIDLA A PRÁVNÍ NORMY

2.1 Výňatek z Pravidel lezení ve skalních oblastech České republiky (článek 2, Ochrana přírody)

Lezci jsou povinni:

- chovat se na lezeckých objektech a v jejich okolí tak, aby nedocházelo k poškozování přírody, dbát na čistotu a pořádek;
- v chráněných územích s vymezenými lezeckými lokalitami využívat k lezení pouze tyto lokality a určené přístupové a sestupové trasy, jsou-li určeny;
- řídít se značením umístěným majiteli pozemků, orgány ochrany přírody, správci lesa a dalšími oprávněnými subjekty v místech těmito značeními označenými.

Lezcům je zakázáno:

- jakkoliv měnit povrch skal za účelem úpravy a vytváření chytů a stupů;
- používat při lezení po skále zimní horolezeckou výzbroj (stoupací ledovcová železa, cepíny, zimní kladiva apod.). Výjimku může udělit OVK (např. pro bývalé lomy a nepřirodní terény);
- při manipulaci s lanem (např. při lezení „na rybu“) poškozovat třením povrch skal;
- přidávat skalní skoby do již hotových cest vyjma míst povolených příslušnou OVK.

2.2 Výňatek z Pravidel lezení v pískovcových skalních oblastech v Čechách (článek 2, Ochrana přírody)

Lezci jsou povinni:

- chovat se na lezeckých objektech a v jejich okolí tak, aby nedocházelo k poškozování přírody, dbát na čistotu a pořádek;
- ve zvláště chráněných územích (dále ZCHÚ) s vymezenými lezeckými lokalitami využívat k lezení pouze tyto lokality a přístupové a sestupové trasy, jsou-li určeny;
- řídít se značením umístěným majiteli pozemků, orgány ochrany přírody, správci lesa a dalšími oprávněnými subjekty v místech těmito značeními označenými.

Lezcům je zakázáno:

- jakkoliv měnit povrch skal za účelem úpravy a vytváření chytů a stupů. Výjimku může udělit OVK např. pro bývalé lomy a nepřirodní terény. V případě ZCHÚ se tak může stát výhradně na základě písemného souhlasu příslušného orgánu ochrany přírody;
- lézt na mokřích a vlhkých skalách, lézt v botách s tvrdou podrážkou;
- při zakládání a odstraňování textilních smyček (dále jen smyčky) poškozovat skálu a rostliny;
- používat jisticí prostředky poškozující skálu (vklíněnce, friendly, skoby, atd.);
- manipulací s lanem poškozovat třením povrch skal. Lezecké cesty nesmí být zdolávány styly On sight (OS), Rotpunkt (RP), Toprope (TR) atd., pokud by při tom mohlo dojít k poškození skály třením lana;
- používat chemické a minerální látky, které by měly sloužit ke zvýšení tření a přilnavosti pokožky na skalách (např. magnesium).

2.3 Zákon o ochraně přírody a krajiny č.114/92 (kategorie chr. území, omezení)

(dále jsou uvedeny pouze kategorie chráněných území a stručný výběr ustanovení souvisejících s horolezectvím)

Stanoví šest kategorií zvláště chráněných území:

- národní park	NP	(např. NP Šumava),
- chráněná krajinná oblast	CHKO	(např. CHKO Beskydy),
- národní přírodní rezervace	NPR	(např. NPR Teplicko-Adršpašské skály,
NPR Mazák - ledopád),
- přírodní rezervace	PR	(např. PR Rabštejn),
- národní přírodní památka	NPP	(např. NPP Býčí skála v CHKO Moravský kras),
- přírodní památka	PP	(např. PP Čertovy skály u Lidečka).

Na území **národních parků** a **národních přírodních rezervací** je zakázáno (mimo jiné) provozovat **horolezectví**, létání na padácích a závěsných kluzácích a jezdit na kolech mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená orgánem ochrany přírody.

Ve všech chráněných územích platí závazně všechna omezení popsaná v bodu 1. Úvod.

2.4 Zákon o lesích č.289/95 (omezení)

Vztahuje se na všechny skalní oblasti nacházející se na lesním pozemku. V lese platí závazně vše co je popsáno v bodu 1. Úvod. Mimo to platí např. zákaz jízdy na kole, koni, lyžích nebo saních mimo lesní cesty a vyznačené trasy.

2.5 Jiná ustanovení

Na pískovcových skalách nacházejících se na území bývalého okresu Vsetín není dovoleno (podle dohody uzavřené mezi ČHS a bývalým okresním úřadem) lezení v obuvi s tvrdou podrážkou (např. v pohorkách), lezení se zimní horolezeckou výzbrojí (mačky, cepín, atd.) a táboření přímo pod skalami.

Na pískovcových skalách na Moravě se nepoužívají k zajišťování vklíněnce a nedoporučuje se lezení po mokré skále.

Výjimečné postavení mezi pískovcovými skalami má lezecká oblast Godula. Vzhledem k mimořádným vlastnostem godulského pískovce je na Godule možno lézt v pohorkách i po mokré skále a je možno používat při zajišťování vklíněnce. Na Godule mají horolezci povoleno v areálu skal táboření.

V Tatranském národním parku mohou horolezci (podle vyhlášky z roku 1999) opustit turistický chodník pouze za účelem přístupu k horolezecké cestě obtížnosti vyšší než II a jsou povinni mít u sebe platný průkaz horolezecké organizace. Bivakování je zakázáno.

2.6 Orgány ochrany přírody

Vykonávají státní správu na úseku ochrany přírody a krajiny a dle zákona o ochraně přírody to jsou:

- obecní úřady,
- pověřené obecní úřady,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností
- krajské úřady,
- správy národních parků a chráněných krajinných oblastí,
- Česká inspekce životního prostředí,
- ministerstvo životního prostředí
- újezdní úřady, Ministerstvo obrany.

Zjišťovat **totožnost osob** ve skalních oblastech jsou oprávněni příslušníci **Policie České republiky**, příslušníci **městské policie**, členové **stráže přírody** a na lesních pozemcích také členové **lesní stráže**. Všichni jmenovaní mohou udělovat pokuty.

3. AKTIVITA ČHS

V případě zákonného či jiného zákazu lezení jedná pověřený zástupce Českého horolezeckého svazu s orgány ochrany přírody a snaží se dohodnout výjimku ze zákona či jiné povolení horolezecké činnosti (viz lezení v Teplicko-Adršpašských skalách, na Pálavě, na Bořeni atd.). Výjimky a povolení bývají časově omezeny a jsou vždy doprovázeny podmínkami. S aktuálními podmínkami je nutno se seznámit vždy před návštěvou konkrétní lezecké oblasti. Jsou uvedeny na webu ČHS.

4. ZNAČKY

ČHS vypracoval systém orientačních značek, které v terénu informují horolezce o dohodnutých přístupových, sestupových, popřípadě uzavřených chodnících a o lezeckém režimu na skále.

- směr povolené lezecké činnosti
- ; vymezení povolené trasy
- zákaz horolezecké činnosti
-   horolezecká činnost vlevo od značky zakázána, vpravo od značky povolena
-   horolezecká činnost vlevo od značky zakázána (v daném případě)
III-V v měsících březnu až květnu, vpravo od značky povolena celoročně

Internetové adresy přehledů lezeckých režimů platných pro skály v chráněných územích České republiky a Slovenska :

<http://www.horosvaz.cz> (sekce: SKALNÍ OBLASTI ČR - Přehled skalních oblastí ČR - dále zvolit konkrétní oblast)

<http://www.james.sk> (sekce: Komisie - Komisia ochrany prírody - Lezecké obmedzenia)